

מנהיגות יהודית

01

מיהו מנהיג?

OLAMI

ברוכים הבאים לסדרת 'מנהיגות יהודית'

מאז בריאת העולם קיימים בו מנהיגים. במשך אלפי שנים קמו מנהיגים טובים ומנהיגים רעים, מנהיגים שנולדו להיות כאלה ומנהיגים שמצאו עצמם בעמדת הנהגה. בסדרה שלנו נדון על מודל המנהיגות היהודי, נצעד בעקבות המנהיגים הדגולים שקמו לעם היהודי, נגלה את יכולות ההנהגה האישיות שלנו ונבנה יחד ארגז כלים מנהיגותי שילווה כל אותנו בהמשך הדרך. שמחים שהצטרפתם למסע המרגש שלנו. אנו בטוחים שתהנו!

מי המנהיג/ה שלך?

**בחרו דמות - מההווה או מהעבר - שמהווה עבורכם
מודל מנהיגות ראוי.**

ספרו עליה בכמה מילים.

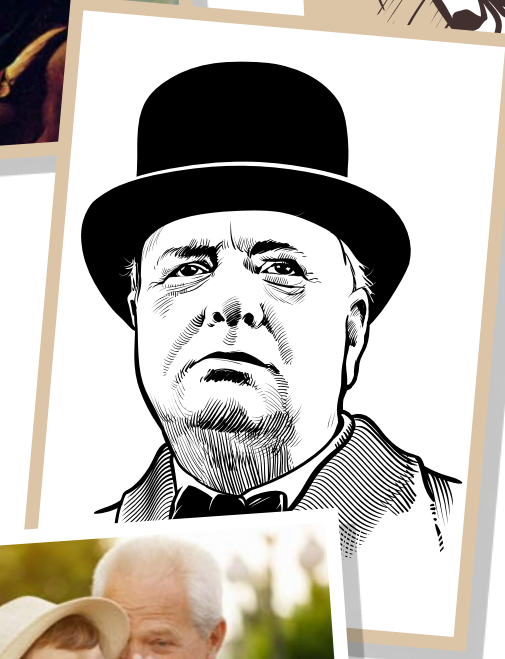
מדוע בחרתם בדמות זו?

אלו תכונות מנהיגותיות מאפיינות את האדם שבחרתם?

האם יש לדמות תכונות או מאפיינים שליליים בעיניכם?

כיצד ההשראה מהמנהיג/ה משפיעה על החלטות

יומיומיות שלכם?

בונים פרופיל

מוזמנים לקחת דף ועט (או לפתוח קובץ וורד 😊) ולבנות
יחד פרופיל לדמותו של מנהיג:

מהו מנהיג?

- אלו תפקידים ממלא המנהיג האולטימטיבי?
- לאילו תכונות זקוק המנהיג?
- לשם מה יש צורך במנהיג?
- האם מנהיג צריך להיות מודל לחיקוי?

יחי המלך!

רְגִילִים אָנוּ לְקָרָא בְּשֵׁם מֶלֶךְ לָזֶה שֵׁישׁ לוֹ מְדִינָה וְעַם
רַב הָעוֹמְדִים תַּחַת מְמִשְׁלָתוֹ וְהוּא מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם בְּעֶזְרַת
עֲבָדִים וּפְקִידִים הַסָּרִים לְמִשְׁמַעְתּוֹ. וּלְמַעַן הַחֲזִק אֶת
מְמִשְׁלָתוֹ עֲלֵיהֶם שָׁלָא יִמְרְדּוּ בּוֹ יֵשׁ לוֹ הֶרְבֵּה חֲתָלִים
הַשׁוֹמְרִים לְרֹאשׁוֹ וּמְטִילִים אֶת אֵימָתוֹ עַל בְּנֵי הַמְּדִינָה
(שְׁעוּרֵי דַעַת, ג', מְלוּכָה).

מתאים לפרופיל?

קווי-המתאר של המנהיג ששרטטתם
דומים למלך המתואר בציטוט זה?
יש הבדלים?

נעים להכיר!

הרב יוסף יהודה לייב בלוך (כ"א בשבט תר"ך, 1860 - ז' בחשוון תר"ץ, 10 בנובמבר 1929) היה רב העיר טלז וראש ישיבת טלז. בספריו ובמשנתו השפיע רבות על תנועת המוסר. רבים ממאמריו ושיעוריו קובצו לספר בשם "שיעורי דעת" הכולל מאמרים בנושאים כמו היחס בין טבע לנשים, יחסי האדם והאלוהים ועוד.

מי כאן המנהיג?

מֶלֶךְ כָּזָה אֵינוֹ מֶלֶךְ מֵצֵד עֲצָמוֹ אֶלָּא מֵצֵד עֲבָדָיו
הָעוֹבְדִים אוֹתוֹ. עַל מֶלֶךְ כָּזָה אוֹמְרִים; אֵין מֶלֶךְ בְּלִי
עִם - כִּי אִם תִּמְרֹד בּוֹ מְדִינָתוֹ, בְּטָלָה מְלוּכְתּוֹ וְאִינָּה.
מֶלֶךְ כָּזָה הוּא בְּאֶמֶת עֹבֵד לַעֲבָדָיו, עֲבָדָיו נוֹתְנִים לוֹ
מַלְכוּתוֹ וְזָקוּק הוּא לָהֶם וְנֹצֵר לְבָרִיּוֹת.

מנהיגות במבחן החיים

האם אתם מכירים אנשים הנמצאים בעמדת שליטה
אך הם בעצם 'עבדים לעבדיהם' ו'נצרכים לבריות'?
מה מבדיל בינם לבין מנהיגים אמיתיים?

מנהיגות אישית

לְזֶה יִקְרָא מֶלֶךְ: כְּשֶׁהָאָדָם מִתְרוֹמֵם בְּמַעֲלוֹת נַפְשׁוֹ עַל סְבִיבָתוֹ,
בְּהִיּוֹתוֹ תִּקְיָף בְּדַעְתּוֹ, אֲמִיץ בְּשִׁכְלוֹ, מִבְּלִי שְׂיִנְהֵג מִן הַסְּבִיבָה.
מִבְּלִי שְׂיִנּוּעַ לְכָל רוּחַ הַבָּא מִכָּל צֶד.

וְזֹאת הִיא בְּאֵמַת עֲבוּדָה קָשָׁה לָאָדָם, כִּי טֹבַע הָאָדָם הוּא
לְהִיּוֹת מְשַׁפֵּעַ מִן הַחֲבֵרָה... אֲלֵא אִפְלוּ הַמְּשַׁכִּילִים בְּעַם וְאֲנָשִׁי
הַדַּעַת קָשָׁה לָהֶם מְאֹד לְהִשְׁתַּחֲרֹר מִן הַדַּעוֹת וְהַשְׁקָפוֹת
הַשׁוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם... קָשָׁה לוֹ לָאָדָם מְאֹד לְמַצּוֹא בּוֹ בְּעַצְמוֹ אֶת
דַּעְתּוֹ וְהַשְׁקָפּוֹ הַנִּכּוֹנָה, הַבִּלְתִּי מִשְׁעַבְדַּת לַחֲבֵרָה וּלְסְבִיבָה.

מנהיגות במבחן החיים

האם הכרתם מנהיגים שפעלו על פי עקרונותיהם
ואמונתם גם כשזה לא היה פופולרי? האם הם היו
מוכנים לשלם על כך מחיר אישי?

מלך על מקל

אמר ריש לקיש: בתחלה מלך שלמה על העליונים...
 ולבסוף מלך על התחתונים... ולבסוף לא מלך אלא על
 ישראל... ולבסוף לא מלך אלא על ירושלים... ולבסוף
 לא מלך אלא על מטתו... **ולבסוף לא מלך אלא על מקלו**
 (תלמוד בבלי, סנהדרין, כ, ב).

ציוני דרך

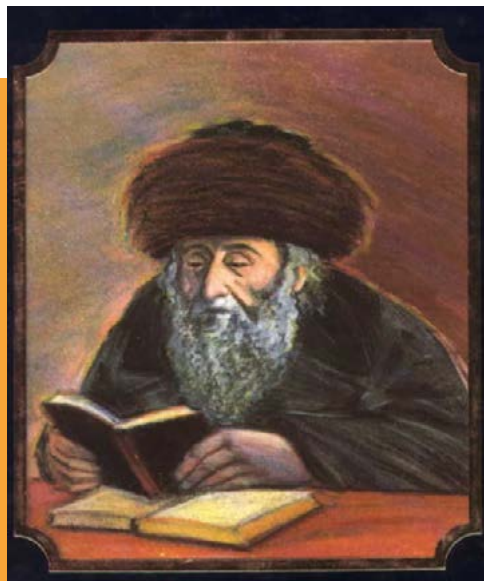

תובנה מנהיגותית

למה מתכוונים חכמים באמרם ששלמה 'מלך על מקלו'?
 כיצד מלכות זו מעידה על תכונתו של שלמה המלך?
 מה נוכל ללמוד מכך על מודל מנהיגות נכון?

דברים אלו מבוססים על המתואר בתלמוד
 הבבלי ובתלמוד הירושלמי, אודות השלכתו
 של שלמה מכיסא מלכותו על ידי אשמדאי
 מלך השדים.

בדף ההנחיות המצורף תוכלו לקרוא את
 הסיפור המלא, בגרסתו הארמית המקורית
 ובתרגום לעברית.

נעים להכיר!

רבי חיים הלפרשטאם מצאנז [טרנוגורד 1797 - צאנז 1876] מייסדה של חסידות צאנז, ממנהיגיה של יהדות-גליציה, רב ופוסק הלכה חשוב.

כפוסק הלכה לקח ר' חיים חלק מרכזי בדיון בסוגיות הלכתיות של זמנו בתחומים השונים: חידושים טכנולוגיים ושימושים בהלכה, שאלות כשרות, ענייני גיטין ועגונות, מקוואות, תחרות מסחרית, ושאלות רבות אחרות. ספר תשובותיו ההלכתיות "שו"ת דברי חיים" כולל למעלה מ-830 תשובות הלכתיות בתחומי הלכה רבים מאוד. במקביל הוא נשא דרשות חסידיות שקובצו בספר "דברי חיים".

הוא נודע כאדם מעורב מאוד בענייני הכלל והפרט, ודאג לרווחתם של עניים וחלשים.

רבים מבניו וחתניו הפכו לאדמו"רים, רבנים ומנהיגים חסידיים, והקימו שושלת ענפה של חצרות חסידיות. ענפים שונים של שושלת זו קיימים ועומדים גם היום, ובהם חצרות צאנז, קלויזנבורג, באבוב וסטרופקוב.

קודם כל אתה!

הוא הִיָּה אוֹמֵר דְּבִימֵי חֲרָפוֹ, כַּאֲשֶׁר הִתְלַהֵב בְּאַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חָשֵׁב כִּי הוּא יִתְקַן אֶת כָּל הָעוֹלָם וַיַּחֲזִירָם לְמוֹטֵב לַעֲבֹד הַשֵּׁי"ת.

וְכַאֲשֶׁר רָאָה כִּי לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ חָשֵׁב שְׁעַל כָּל פָּנִים יִתְקַן אֶת כָּל בְּנֵי עִירוֹ. וְטָרַח בְּזֶה.

וְשׁוֹב רָאָה שֶׁגַּם זֶה אִי אֶפְשָׁר.

חָשֵׁב שְׁעַל כָּל פָּנִים יִתְקַן אֶת כָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ שֶׁיִּהְיוּ עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּאַמֶּת.

וְשׁוֹב הִתְבוֹנֵן שְׁעַל כָּל פָּנִים יִטָּרַח עֲבוּרוֹ בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּא יִהְיֶה עוֹבֵד הַשֵּׁם.

וְטָרַח הִרְבֵּה בְּזֶה וְרָאָה שֶׁגַּם זֶה... כֵּן אָמַר בְּעֲנוּתָנוֹתוֹ הִרְבֵּה (מקור חיים, בילגוריא, תרע"ב, עמ' 123).

צידה לדרך

**נחזור לדף בו בנינו פרופיל של מנהיג.
האם נשנה בו משהו עכשיו?**

כיצד נוכל להיות מנהיגים ולא מונהגים?

**היכן בחיים שלנו אנו נפגשים עם הצורך
להנהיג?**

מקדח כבה

OLAMI

רוצים עוד?
סרקו והצטרפו
ל"אחים לנפש"

© כל הזכויות שמורות ל"אחים לנפש"